

अश्वान् मनोजवांस्तस्य कल्पाषाण्यीतकल्पाः । जघान निशितैस्त्रुणैः सर्वान् द्वादशभिः शरैः ।

अथापरेण भस्मेन संयुक्तेन निपातिना । दुष्कर्णे समरे क्रुद्धो विव्याध हृदये मृगं ।

स पपात ततो भूमौ वज्ररुण इव द्रुमः । दुष्कर्णे निहतं दृष्ट्वा पञ्च राजन् महारथाः ।

जिघांसन्तः शतानीकं समन्तात् पर्यवारयन् । घातयन्तः शरव्रातैः शतानीकं यशस्विनं ।

अभ्यवर्तन्त संक्रुद्धाः केकयाः पञ्च सोदराः । तानभ्यापततः प्रेत्य तव पुत्रा महारथाः ।

अभ्युद्युर्महाराज गजा इव महागजान् । दुर्मुखो दुर्जयश्चैव तथा दुर्मर्षणो युवा ।

शत्रुञ्जयः शत्रुसहः सर्वे क्रुद्धा यशस्विनः । प्रत्युद्गता महाराज केकयान् भ्रातरः समं ।

रथैर्नगरसङ्काशैर्हयैर्युक्तेरलङ्कृतैः । नानावर्णविचित्राभिः पताकाभिरलङ्कृतैः ।

वरचापधरा वीरा विचित्रकवचध्वजाः । विविशस्ते परं सैन्यं सिंहा इव वनाद्वनं ।

तेषान् तुमुलं युद्धं व्यतिषत्तरथदिपं । अवर्तत महारौद्रं निम्नतामितरेतरं ।

अन्योन्यागच्छतं राजन् यमराष्ट्रविवर्धनं । मुहूर्त्तास्तमिते सूर्ये चक्रुर्धुद्धं सुदारुणं ।

रथिनः सादिनश्चैव व्यकीर्यन्त सहस्रशः । ततः शान्तनवः क्रुद्धः शरैः सन्नतपर्वभिः ।

नाशयामास सेनां तां भीमसेनां महात्मनां । पाञ्चालानाञ्च सैन्यानि शरैर्निन्ये यमक्षयं ।

एवं भित्त्वा त्वनीकानि पाण्डवानां पितामहः । कृत्वाऽवहारं सैन्यानां ययौ स्वशिविरं नृपः ।

धर्मराजोऽपि सम्प्रेक्ष्य धृष्टद्युम्नकोदरौ । मूर्द्ध्नि चैतानुपाग्राय संक्षुब्धः शिविरं ययौ ।

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि षष्ठदिवसावहारे अशीतितमोऽध्यायः ॥ ८० ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ अथ शूरा महाराज परस्परकृतागमः । जग्मुः स्वशिविराण्येव रुधिरेण समुचिताः ।

विश्राम्य च यथान्यायं पूजयित्वा परस्परं । सन्नद्धाः समदृश्यन्त भूयो युद्धचिकीर्षवः ।

ततस्तव सुतो राजंश्चिन्तयाऽभिपरिश्रुतः । विस्मयाच्छोणिताक्ताङ्गः पप्रच्छेदं पितामहं ।

सैन्यानि रौद्राणि भयानकानि व्यूढानि सम्यग्विपुलध्वजानि । विदार्य हत्वा विनिपीड्य शूरास्ते पाण्डवानां त्वरिता रथौघाः ।

समोद्य सर्वान् युधि कीर्त्तिमन्तो ब्यूहञ्च तं मकरं वज्रकल्पं । प्रविश्य भीमेन निवर्हितोऽस्मि घोरैः शरैर्मृत्युदण्डप्रकाशैः ।

क्रुद्धन्तमुदीक्ष्य भयेन राजन् समूर्च्छितो नालभं शान्तिमद्य । इच्छे प्रसादात्तव सत्यसन्ध प्राप्तुं जयं पाण्डवेयांश्च हन्तुं ।

तेनैवमुक्तः प्रहसन् महात्मा दुर्योधनं जातमन्युं विदित्वा । तं प्रत्युवाच विमना मनस्वी गङ्गासुतः शस्त्रमृताम्बरिष्ठः ।

परेण यत्नेन विगाह्य सेनां सर्वात्मनाऽहं तव राजपुत्र । इच्छामि दातुं विजयं सुखञ्च न चात्मानं च्छादयेऽहं त्वदर्थे ।

एते तु रौद्रा बहवो महारथा यशस्विनः शूरतमाः कृतास्त्राः । ये पाण्डवानां समरे सहाया जितश्रमाः क्रोधविंशवमन्ति ।

ते नेह शक्याः सहसा विजेतुं बीर्योन्नद्धाः कृतवैरास्त्वया च । अहन्त्वेनान् प्रतियोक्ष्यामि राजन् सर्वात्मना जीवितं त्यज्य वीरान् ।